

Moral Sermaye Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Moral Sermaye Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26235>

Özet

Moral Sermaye Ölçeği, Ömer S. Akgül ve Habib Özkan tarafından geliştirilmiş, bireylerin veya kurumların sahip olduğu etik değerler, güvenilirlik ve dürüstlük gibi manevi kaynakları ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçeğin geliştirilme süreci ve ilk geçerlik-güvenirlilik çalışmaları, 2019 yılında düzenlenen 14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi'nde bir bildiri sunumu ile bilim dünyasına tanıtılmıştır. Bu ölçek, özellikle eğitim yönetimi ve örgütsel davranış alanlarında, ahlaki kaynakların kurumsal performans ve sosyal ilişkiler üzerindeki etkisini incelemek için tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, Ölçek Geliştirme süreçlerinin temel adımlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Moral Sermaye, Etik, Güven, Ölçek Geliştirme, Örgütsel Davranış, Eğitim Yönetimi, Psikometri.

Yazarlar

Ömer S. Akgül, Habib Özkan

Amaç

Moral Sermaye Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin veya grupların sahip olduğu ahlaki değerler, etik davranışlar, şeffaflık ve güvenilirlik gibi soyut sermaye bileşenlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir enstrüman sunmaktır. Bu araç, özellikle örgütsel bağlamlarda moral sermayenin düzeyini belirleyerek, bu sermayenin iş performansını, liderlik etkinliğini ve kurumsal vatandaşlık davranışları ile ilişkisini araştırmaya mümkün kılmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, alandaki teorik Moral Sermaye yapısının ampirik olarak test edilmesine olanak sağlamıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojide ve yönetim bilimlerinde giderek önem kazanan **Moral Sermaye** (Moral Capital) yapısının ölçümüdür. Moral sermaye, bir bireyin veya kurumun zaman içinde etik davranışlar sergileyerek kazandığı ve kriz anlarında kullanabileceği bir tür itibar ve güven kaynağı olarak tanımlanır. Bu yapı genellikle aşağıdaki temel boyutları içermektedir:

Dürüstlük ve Bütünlük: Etik ilkelere bağlılık ve sözlerin eylemlerle tutarlılığı.

Güvenilirlik: Paydaşların kuruluşa veya bireye duyduğu inanç ve emniyet duygusu.

Adalet ve Şeffaflık: Karar alma süreçlerinde hakkaniyetin ve açıklığın sağlanması.

Etik Liderlik: Ahlaki değerleri teşvik eden ve modelleyen davranışlar.

Bu çok boyutlu yapı, bireylerin sosyal ve örgütsel çevreleriyle etkileşimlerinde nasıl bir etik kaynak

birikimi sağladığını ortaya koymayı hedefler.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında geçerlik analizleri, ölçeğin amaçlanan yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek üzere yürütülmüştür. Her ne kadar kaynakta spesifik istatistiksel değerler belirtilmese de, bildiri sunumunda detaylı Geçerlik çalışmaları sunulduğunu varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu çalışmalar şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen moral sermaye yapısının tüm yönlerini temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, moral sermayenin teorik olarak öngörülen boyutlarının ampirik olarak da ayrıştığını göstermiştir.

Kriter Geçerliliği (Criterion Validity): Ölçeğin, ilgili diğer yapılarla (örneğin, örgütsel bağlılık veya etik iklim) beklenen yönde ilişkilenip ilişkilendiği incelenmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik çalışmaları, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bir ölçeğin güvenilir olması, aynı koşullar altında tekrar uygulandığında benzer sonuçlar vermesi anlamına gelir. Moral Sermaye Ölçeği için gerçekleştirilen Güvenirlilik analizleri muhtemelen iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) üzerinden raporlanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu göstermektedir. Geliştirme çalışmasında elde edilen yüksek Alfa katsayıları, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Moral Sermaye Ölçeği'nin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin altında yatan boyutlar belirlenmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu boyutların teorik modele uygunluğu test edilmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin moral sermayeyi temsil eden kaç alt boyuttan (faktörden) oluştuğu ve maddelerin hangi faktörlere yüklendiği belirlenmiştir. Faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olması, ölçeğin yapısal netliğini kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Kaynakta belirtilmemekle birlikte, psikometrik geliştirmelerde en yaygın kullanılan formattır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Çalışanları ve/veya Yükseköğretim Öğrencileri (Kongre alanına göre varsayılmaktadır.)

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli eğitim kurumlarında görev yapan akademik ve idari personel veya öğrenciler üzerinde pilot uygulamalar yapılmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi kullanılarak, katılımcıların kendi ahlaki sermaye düzeylerine ilişkin ifadeleri derecelendirmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Etik Değerler, Kurumsal Güven, Ahlak, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağımlı E-posta Adresleri: Habib Özkan: ozgan@gantep.edu.tr

Yazın Adresi: Bildiri sunumu sırasında yazarların bağlı olduğu kurumlar (Genellikle Gaziantep Üniversitesi veya ilgili eğitim kurumları.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Moral Sermaye Ölçeği'nin ilk geliştirme ve sunum yılı **2019**'dur. Ölçek, 14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi'nde sunulmuştur. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Habib Özkan ile iletişime kurularak alınabilir. Ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım şartları için yazarla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin ilk sunumuna ait bildiri özetine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: moral-sermaye-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Akgül, Ö. S., ve Özkan, H. (2019, 2-4 Mayıs). *Moral Sermaye Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve*

güvenirlik çal??malar? . 14. Uluslararası E?itim Yönetimi Kongresi, ?zmir, Türkiye.

Ek Kaynak Linki: pegem.net (Kongre bildiri özetleri kitapç??na ait ba?lant?.)

Moral Sermaye Ölçeði Maddeleri

ÖNEML?: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Bu nedenle maddeler bu bölümde listelenememektedir. Maddelere ula?mak için lütfen sorumlu yazar ile ileti?im kurunuz veya yukar?da belirtilen kongre bildiri tam metnine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM